

STORTINGET

Innst. 410 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 115 LS (2020–2021), L-delen

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv.

Til Stortinget

Sammendrag

Kulturdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven). Endringene foreslås for å etablere en dekkende forskriftshjemmel for å kunne gjennomføre Norges forpliktelser etter Marrakechtraktaten av 27. juni 2013 om å lette tilgangen til utgitte verk for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller har andre funksjonsnedsettelse som vanskeliggjør lesing, og europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1564 av 13. september 2017 om visse tillatte former for bruk av visse verk og andre arbeider som er vernet av opphavsrett og nærstående rettigheter, til fordel for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller har andre funksjonsnedsettelse som vanskeliggjør lesing, og om endring av direktiv 2001/29/EF om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og nærstående rettigheter i informasjonssamfunnet («Marrakechdirektivet»).

Selve gjennomføringen av de detaljerte forpliktelsene i traktaten og direktivet vil skje i forskrift til åndsverkloven i tråd med forutsetningene i Prop. 104 L (2016–2017) og Innst. 258 L (2017–2018) om ny åndsverklov.

I proposisjonen bes det i tillegg om Stortingets samtykke til ratifikasjon av Marrakechtraktaten og samtyk-

ke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 165/2020 av 23. oktober 2020 om innlemmelse av Marrakechdirektivet i EØS-avtalen. Saken om Stortingets samtykke er behandlet i Innst. 411 S (2020–2021) fra familie- og kulturkomiteen.

Formålet med Marrakech-reguleringen er å legge til rette for bruk av visse åndsverk og frembringelser uten samtykke fra rettighetshaverne og at bruk skal kunne finne sted på tvers av grenser mellom tilsluttede stater. Bruken skal være til fordel for personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller har andre funksjonsnedsettelse som vanskeliggjør lesing. Reguleringen innebærer at tilgjengelige eksemplarer – for eksempel i punktskrift eller egnede lydopptak – kan gjøres tilgjengelig for blinde og andre med funksjonsnedsettelse også i andre stater. Slike eksemplarer kan være kostbare å fremstille, og har i liten grad blitt gjort tilgjengelig over landegrensene. Dette gjelder også innenfor samme språkområde.

For gjennomføring av Marrakech-forpliktelsene ble det i ny åndsverklov innført en forskriftshjemmel i § 55 fjerde ledd. Bestemmelsen gir hjemmel til at departementet i forskrift kan gi bestemmelser om at nærmere angitt organisasjon kan fremstille, importere og utveksle eksemplarer av utgitt litterært verk, herunder lydopptak, som er tilrettelagt for bruk for blinde, syns- og lesehemmede, til berettigede enkeltpersoner og til nærmere angitt organisasjon i et annet land, herunder overføring av tilpasset åndsverk slik at den enkelte selv kan velge tid og sted for tilgang til verket.

I ettertid har imidlertid departementet blitt oppmerksom på at det på bakgrunn av forpliktelsene må foretas en justering i hjemmelen.

Departementet sendte 19. november 2020 på høring et forslag til endringer i åndsverkloven.

Etter departementets vurdering er det, for å gjennomføre Marrakech-forpliktelsene på en korrekt måte, nødvendig at forskriftshjemmelen i loven justeres slik at bestemmelsen ikke er begrenset til bare å omfatte utgitte litterære verk. Direktivet omfatter både verk og arbeid som er utgitt, og verk og arbeid som på annen måte er lovlig gjort tilgjengelig for allmennheten.

Departementet foreslår at forskriftshjemmelen endres ved at ordet «utgitt» erstattes av ordet «offentliggjort».

Det foreslås også å skille ut forskriftshjemmelen som en egen paragraf, ny § 56 a i åndsverkloven.

Forslaget til omstrukturering er ikke ment å innebære materielle endringer, men har til formål å gjøre bestemmelsene klarere og lettere tilgjengelig for lovens brukere.

Som følge av at forskriftshjemmelen foreslås skilt ut som en egen paragraf, ser departementet at det er nødvendig å tilføye den nye paragrafen i henvisningene i andre bestemmelser i loven som i dag viser til § 55. Dette innebærer ingen materielle endringer, men er en teknisk konsekvens av at gjeldende § 55 deles i to paragrafer.

Det antas at justeringene i åndsverkloven for å gi en dekkende forskriftshjemmel for gjennomføring av Marrakech-forpliktelsene ikke vil få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Departementet vil vurdere eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser av den materielle gjennomføringen av Marrakech-forpliktelsene i eget høringsnotat med forslag til ny forskrift til åndsverkloven.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati og Silje Hjemdal, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til at de foreslåtte endringene i åndsverkloven er nødvendige for å gi en dekkende forskriftshjemmel for gjennomføring av Marrakech-forpliktelsene. Dermed vil personer som er blinde, har nedsatt synsevne eller andre funksjonsnedsettelse som vanskeliggjør lesing, kunne få lettere tilgang til visse former for bruk av verk og andre arbeid som er vernet av opphavsrett og nærstående rettigheter.

Komiteen støtter lovforslaget i proposisjonen.

Komiteen viser for øvrig til Innst. 411 S (2020–2021) fra familie- og kulturkomiteen, hvor forslaget om

Stortingets samtykke til ratifikasjon av Marrakechtraktaten og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse av Marrakechdirektivet i EØS-avtalen er behandlet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i åndsverksloven

I

I lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. gjøres følgende endringer:

§ 16 femte ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 3 første til tredje ledd, §§ 4, 5, 8 til 10, 25, 26, 29, 30, 33 til 36, 40, 43 til 55, 56 a, 57, 58, 62 til 70 og 75 til 77 gjelder tilsvarende.

§ 20 fjerde ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 3 første til tredje ledd, §§ 4, 9, 10, 26, 29, 30, 33 til 36, 40, 43 til 55, 56 a, 57, 58 og 62 til 66 gjelder tilsvarende.

§ 22 femte ledd skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 4, 9, 10, 26, 29, 30, 33 til 36, § 40 første ledd bokstav a, §§ 43 til 45, 48, 49, 54, 55, 56 a, 58, 62 og § 65 første til tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 55 første ledd andre punktum skal lyde:

For rene lydopptak gjelder *bestemmelsene i §§ 56 og 56 a*.

§ 55 fjerde ledd oppheves.

Ny § 56 a skal lyde:

§ 56 a *Nærmere regler for gjennomføring av Marrakechtraktaten og Marrakechdirektivet*

Departementet kan i forskrift gi bestemmelser om at nærmere angitt organisasjon kan fremstille, importere og utveksle eksemplar av *offentliggjort* litterært verk, herunder lydopptak, som er tilrettelagt for bruk for blinde, syns- og lesehemmede, til berettigede enkeltpersoner og til nærmere angitt organisasjon i et annet land, herunder overføring av tilpasset åndsverk slik at den enkelte selv kan velge tid og sted for tilgang til verket.

§ 100 første ledd skal lyde:

Rettighetshavere skal påse at den som har lovlig tilgang til et vernet verk, uten hinder av effektive tekniske beskyttelsessystemer kan gjøre bruk av verket, her-

under fremstille nye eksemplar, i henhold til §§ 32 til 34,
40, 43, 45, 48, 49, 55, 56, 56 a og 58.

II
Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 11. mai 2021

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Kari Henriksen

ordfører

